

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2005 m. lapkričio 28 d.

dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas

(pranešta dokumentu Nr. C(2005) 2673)

(2005/842/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 86 straipsnio 3 dalį,

imtis tam tikros užduoties vykdymo. Antra, užduoties paskyrimas turi būti susijęs su bendros ekonominės svarbos paslauga. Trečia, išimtis turi būti būtina paskirtų užduočių atlikimui ir proporcinga šiam tikslui (toliau – būtinybės reikalavimas). Galiausiai, prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Bendrijos interesams.

kadangi:

(1) Sutarties 16 straipsnyje reikalaujama, kad Bendrija, nepažeisdama 73, 86 ir 87 straipsnių, pagal savo įgaliojimus rūpintis, kad bendros ekonominės svarbos paslaugos būtų pagrįstos principais ir sąlygomis, padedančioms įmonėms atlikti savo užduotis.

(2) Tam, kad bendros ekonominės svarbos paslaugos būtų teikiamos laikantis principų ir sąlygų, padedančių įmonėms atlikti savo užduotis, gali prireikti valstybės teikiamos finansinės paramos, kuri būtų skirta padengti dalį arba visas sąnaudas, susidarancias vykdant viešosios paslaugos išpareigojimus. Vadovaujantis Sutarties 295 straipsniu, kaip jis išaiškintas Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir pirmosios instancijos teismo praktikoje, Bendrijos teisės atžvilgiu yra nesvarbu, ar bendros ekonominės svarbos paslaugas teikia viešos, ar privačios įmonės.

(3) Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba pajamų gaunančioms monopolinėms įmonėms, taikomos Sutartyje nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės. Tačiau 86 straipsnio 2 dalyje numatoma Sutarties taisyklių taikymo išimtis, su sąlyga, kad tenkinami tam tikri kriterijai. Pirma, turi būti užduoties paskyrimo aktas, kuriuo valstybė įpareigoja įmonę

(4) Europos Bendrijų Teisingumo Teismas *Altmark Trans GmbH ir Regierungspräsidium Magdeburg prieš Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ⁽¹⁾ („Altmark“) byloje nustatė, kad remiantis Sutarties 87 straipsniu, kompensacija už viešąją paslaugą nėra laikoma valstybės pagalba, jei tenkinami keturi suvestiniai kriterijai. Pirma, įmonė pagalbos gavėja turi iš tiesų vykdyti viešosios paslaugos išpareigojimus, o išpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti. Antra, kriterijai, kurių pagrindu apskaičiuojama kompensacija, turi būti iš anksto nustatyti objektyviu ir skaidriu būdu. Trečia, kompensacija negali viršyti sumos, kurios reikia padengti dalį ar visas sąnaudas, susidariusias vykdant viešosios paslaugos išpareigojimus, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną. Galiausiai, kai įmonė, vykdanči viešosios paslaugos išpareigojimus, konkrečiu atveju nėra atrenkama viešųjų pirkimų konkurso tvarka, sudarančia sąlygas atrinkti konkurso dalyvį, galintį teikti šias paslaugas bendruomenei už mažiausią kainą, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis tipiškos gerai veikiančios ir tinkamas transporto priemonės turinčios įmonės išlaidų, kurias ji būtų patyrusi vykdydama šiuos išpareigojimus, analize.

(5) Kai tenkinami šie keturi kriterijai, kompensacija už viešąją paslaugą nėra laikoma valstybės pagalba ir Sutarties 87 ir 88 straipsniai nėra taikomi. Jei valstybės narės šių kriterijų nepaiso, ir jei tenkinami bendrieji Sutarties 87 straipsnio 1 dalies taikymo kriterijai, kompensacija už viešąją paslaugą yra laikoma valstybės pagalba ir jai taikomi Sutarties 73, 86, 87 ir 88 straipsniai. Todėl šis sprendimas turėtų būti taikomas tik kompensacijai už viešąją paslaugą tuo atveju, jei ji laikoma valstybės pagalba.

⁽¹⁾ [2003] Rink. I-7747.

- (6) Sutarties 86 straipsnio 3 dalyje Komisijai suteikiama teisė apibrėžti Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje numatytos išimties aplinkybes ir apimtį bei, prireikus, nustatyti taisyklės, leidžiančias veiksmingai tikrinti, ar tenkinami 86 straipsnio 2 dalyje išdėstyti kriterijai. Būtina apibrėžti sąlygas, kurioms esant tam tikros kompensavimo sistemos yra suderinamos su 86 straipsnio 2 dalimi ir kurioms netaikomas Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatytas išankstinio informavimo reikalavimas.
- (7) Tokia pagalba gali būti pripažinta suderinama su Sutarimi, tik jei ji yra skiriama siekiant užtikrinti paslaugų, kurios, kaip apibrėžta Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, yra laikomos bendros ekonominės svarbos paslaugomis, teikimą. Teismų praktika aiškiai rodo, kad, išskyrus sektorius, kuriuos reglamentuoja Bendrijos taisyklės, valstybės narės turi didelę veiksmų laisvę nustatyti, kurias paslaugas priskirti bendros ekonominės svarbos paslaugoms. Taigi, išskyrus sektorius, kuriuos reglamentuoja Bendrijos taisyklės, Komisijos užduotis yra užtikrinti, kad apibrėžiant bendros ekonominės svarbos paslaugas nebūtų daroma akivaizdžių klaidų.
- (8) Tam, kad būtų taikoma Sutarties 86 straipsnio 2 dalis, įmonei pagalbos gavėjai valstybė narė turi būti patikėjęsi užduotį teikti tam tikrą bendros ekonominės svarbos paslaugą. Remiantis teismų praktika išaiškinant Sutarties 86 straipsnio 2 dalį, tokia užduotis paskyrimo akte ar aktuose turi būti nurodytas bent įmonei skirtų viešosios paslaugos įsipareigojimų tikslus pobūdis, apimtis ir trukmė bei susijusios įmonės identifikavimo duomenys.
- (9) Siekiant užtikrinti, kad būtų tenkinami Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje numatyti kriterijai, būtina nustatyti konkretesnes sąlygas, kurių turi būti laikomasi patikint užduotį teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas. Iš tiesų kompensacijos dydį galima tinkamai apskaičiuoti ir patikrinti tik jei įmonės viešosios paslaugos įsipareigojimais ir bet kokie valstybės įsipareigojimai yra aiškiai išdėstyti valstybės narės kompetetingų valdžios institucijų oficialiame akte. To dokumento forma valstybėse narėse gali būti skirtinga, bet jame turi būti nurodytas bent įmonei skirtų viešosios paslaugos įsipareigojimų tikslus pobūdis, apimtis ir trukmė bei tokias paslaugas teikiančios įmonės identifikavimo duomenys ir jos patiriamos sąnaudos.
- (10) Valstybės narės, apibrėždamos viešųjų paslaugų įsipareigojimus ir vertindamos, ar su tuo susijusios įmonės tų įsipareigojimų laikosi, skatinamos plačiai konsultuotis, ypač atsižvelgti į vartotojus.
- (11) Be to, siekiant išvengti nepateisinamo konkurencijos iškreipimo, Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad kompensacija nebūtų didesnė už įmonės patiriamas sąnaudas, susidariusias vykdant viešosios paslaugos įsipareigojimus, taip pat atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną. Tai reiškia, kad kompensacija neturi būti didesnė už faktines tos įmonės patiriamas sąnaudas.
- (12) Kompensacija, viršijanti įmonės patiriamas sąnaudas, nėra būtina bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimui ir todėl yra laikoma nesuderinama valstybės pagalba, kuri turėtų būti grąžinta valstybei. Kompensacija, skirta bendros ekonominės svarbos paslaugos teikimui, bet iš tiesų įmonės panaudota veiklai kitoje rinkoje, taip pat nėra būtina bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimui, todėl yra laikoma nesuderinama valstybės pagalba ir turėtų būti grąžinta valstybei.
- (13) Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi būtinybės reikalavimo, nustatyto Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, būtina nustatyti su skiriamos kompensacijos sumos apskaičiavimu ir tikrinimu susijusias nuostatas. Valstybės narės turėtų reguliariai tikrinti, kad skiriant kompensaciją nesusidarytų permoka. Tačiau, norint kad įmonės ir valstybės narės turėtų nors kokią veiksmų laisvę, kai kompensacijos permoka neviršija 10 % visos metinės kompensacijos sumos, tokia kompensacijos permoka gali būti perkeliama į kitą laikotarpį ir atimama iš kitu laikotarpiu mokėtinos kompensacijos sumos. Įmonių, atsakingų už bendros ekonominės svarbos paslaugų, susijusių su socialiniu būstu, teikimą, pajamos gali smarkiai skirtis, ypač dėl nuomininkų nemokumo rizikos. Todėl įmonėms, teikiančioms tik bendros ekonominės svarbos paslaugas, turėtų būti leidžiama tam tikru laikotarpiu susidariusią kompensacijos permoką, sudarančią iki 20 % metinės kompensacijos sumos, perkelti į kitą laikotarpį.

- (14) Jei kompensacija skiriama įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, o kompensacijos suma neviršija paslaugų sąnaudų ir šiame sprendime numatytų ribų, Komisija laikosi nuomonės, kad prekybos plėtojimui nedaroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Bendrijos interesams. Esant tokioms aplinkybėms, Komisija mano, kad kompensacija yra laikoma valstybės pagalba, suderinama su Sutarties 86 straipsnio 2 dalies nuostatomis.
- (15) Nedidelės kompensacijos sumos, skiriamos bendros ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms, turinčioms ribotą apyvartą, nedaro tokio poveikio prekybos plėtojimui ir konkurencijai, kuris prieštarautų Bendrijos interesams. Kai tenkinamos šiame sprendime išdėstytos sąlygos, reikalavimas iš anksto informuoti Komisiją neturėtų būti taikomas. Siekiant apibrėžti atvejus, kai netaikomas išankstinio informavimo reikalavimas, reikėtų atsižvelgti į kompensaciją už viešąją paslaugą gaunančių įmonių apyvartą ir šios kompensacijos lygį.
- (16) Ligoninės ir už socialinį būstą atsakingos įmonės, kurioms patikėtos užduotys apima ir bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimą, pasižymi tam tikromis ypatybėmis, į kurias būtina atsižvelgti. Ypač reikėtų atsižvelgti į tą faktą, kad dabartiniame vidaus rinkos kūrimo etape, šių sektorių konkurencijos iškraipymo intensyvumas nebūtinai yra proporcingas apyvartos lygiui ir kompensacijai. Ligoninėms, teikiančioms sveikatos apsaugos, taip pat pirmosios pagalbos ir pagalbines paslaugas, tiesiogiai susijusias su jų pagrindine veikla, ypač mokslinių tyrimų srityje, bei įmonėms, teikiančioms socialinį būstą socialiai remtiniams ar pažeidžiamiesiems asmenims, kurie dėl mokumo apribojimo negali susirasti būsto rinkos sąlygomis, turėtų būti sudaryta galimybė pasinaudoti šiame sprendime numatyta nuostata dėl išankstinio informavimo reikalavimo netaikymo, net jei jų gaunama kompensacijos suma viršija šiame sprendime numatytas ribas, jei teikiamos paslaugos yra laikomos bendros ekonominės svarbos paslaugomis.
- (17) Sutarties 73 straipsnis yra *lex specialis* 86 straipsnio 2 dalies atžvilgiu. Jame nustatytos taisyklės, taikomos kompensacijai už viešąją paslaugą sausumos transporto sektoriuje. Šis straipsnis paremtas 1969 m. birželio 26 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1191/69 dėl valstybių narių veiksmų, susijusių su išpareigojimais, neatskiriama nuo viešosios paslaugos geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transporto srityje sąvokos⁽¹⁾, kuriame išdėstomos bendrosios sąlygos viešosios paslaugos išpareigojimams sausumos transporto sektoriuje ir numatomi kompensacijos apskaičiavimo metodai. Reglamentas (EEB) Nr. 1191/69 numato išimtį visoms kompensacijoms sausumos transporto sektoriuje, atitinkančioms Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatytas išankstinio informavimo sąlygas. Valstybėms narėms taip pat leidžiama nukrypti nuo reglamento nuostatų tais atvejais, kai įmonės teikia išskirtinai miesto, priemiestinio ir regioninio transporto paslaugas. Kai nukrypstama nuo reglamento nuostatų, bet kokia kompensacija už viešosios paslaugos išpareigojimą, kai tai yra valstybės pagalba, yra reglamentuojama 1970 m. birželio 4 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1107/70 dėl pagalbos teikimo geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transportui⁽²⁾. Remiantis sprendimu *Altmark* byloje, kompensacija, kuri neatitinka 73 straipsnio nuostatų, negali būti laikoma suderinama su Sutartimi pagal 86 straipsnio 2 dalies ar kitas nuostatas. Todėl tokiai kompensacijai šis sprendimas turėtų būti netaikomas.
- (18) Priešingai nei sausumos transportui, jūrų ir oro transporto sektoriams taikoma Sutarties 86 straipsnio 2 dalis. Oro ir jūrų transporto sektoriams taikomos kompensacijos už viešąją paslaugą taisyklės yra pateiktos 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2408/92 dėl Bendrijos oro vežėjų patekimo į Bendrijos vidaus oro maršrutus⁽³⁾ ir 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3577/92, taikančiame laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas)⁽⁴⁾. Tačiau, priešingai nei Reglamente (EEB) Nr. 1191/69, šiuose reglamentuose nenumatytas nei galimos valstybės pagalbos elementų suderinamumas, nei išankstinio informavimo išpareigojimo pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį netaikymas. Todėl šį sprendimą kompensacijai už viešąją paslaugą oro ir jūrų transporto sektoriuose reikėtų taikyti su sąlyga, kad be šiame sprendime išdėstytų sąlygų būtų tenkinamos ir sektoriams taikomos taisyklės, nustatytos Reglamente (EEB) Nr. 2408/92 ir Reglamente (EEB) Nr. 3577/92.
- (19) Minimalios ribos, taikytinos viešajai kompensacijai oro ir jūrų transporto sektoriuose, paprastai turėtų būti tokios pačios, kaip bendrai taikomos ribos. Tačiau konkrečiais atvejais, kai kompensacija už viešąją paslaugą skiriama už susisiekimo oro ir jūrų transportu su salomis paslaugas, taip pat skiriama oro uostams bei uostams, teikiantiems

⁽¹⁾ OL L 156, 1969 6 28, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EEB) Nr. 1893/91 (OL L 169, 1991 6 29, p. 1).

⁽²⁾ OL L 130, 1970 6 15, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 543/97 (OL L 84, 1997 3 26, p. 6).

⁽³⁾ OL L 240, 1992 8 24, p. 8. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽⁴⁾ OL L 364, 1992 12 12, p. 7.

bendros ekonominės svarbos paslaugas, apibrėžtas Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, derėtų taip numatyti alternatyvias minimalias ribas, paremtas vidutiniu keleivių skaičiumi per metus, nes tai tiksliau atspindi šių veiklų ekonominę padėtį.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas

Šiame sprendime išdėstomos sąlygos, kurioms esant valstybės pagalba kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skirta tam tikros įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, yra laikoma suderinama su bendrąja rinka ir jai netaikomas Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje numatytas išankstinio informavimo reikalavimas.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis sprendimas taikomas valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai įmonėms, teikiančioms bendros ekonominės svarbos paslaugas, nurodytas Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, kuri priklauso vienai iš šių kategorijų:

- (20) Šiuo sprendimu iš esmės detalizuojama Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimties reikšmė ir apimtis, atsižvelgiant į tai, kaip ją anksčiau taikė Teisingumo Teismas, pirmosios instancijos teismas ir Komisija. Jei išimtis nekeičia materialinės teisės, taikomos šioje srityje, ji turėtų būti taikoma nedelsiant. Tačiau kai kurios šio sprendimo nuostatos išeina už *status quo* ribų, nes jose nustatomi papildomi reikalavimai siekiant sudaryti sąlygas veiksmingam 86 straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų tikrinimui. Tam, kad valstybės narės šioje srityje galėtų imtis būtinų priemonių derėtų numatyti vienerių metų laikotarpį iki tų konkrečių nuostatų taikymo pradžios.
- (21) Išankstinio informavimo reikalavimo netaikymas kai kurių bendros ekonominės svarbos paslaugų atžvilgiu valstybėms narėms neužkerta kelio pranešti apie konkrečius pagalbos projektus. Informavimo reikalavimas bus įvertinamas vadovaujantis principais, išdėstytais Bendrijos programoje dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma ⁽¹⁾.
- (22) Šis sprendimas taikomas nepažeidžiant 1980 m. birželio 25 d. Komisijos direktyvos 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybinių įmonių skaidrumo bei finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse ⁽²⁾ nuostatų.
- (23) Šis sprendimas taikomas nepažeidžiant galiojančių Bendrijos nuostatų viešųjų pirkimų ir konkurencijos srityse, ypač Sutarties 81 ir 82 straipsnių.
- (24) Šis sprendimas taikomas nepažeidžiant griežtesnių konkrečių nuostatų, susijusių su viešosios paslaugos įsipareigojimais, numatytais Bendrijos sektorių teisės aktuose,

- a) kompensacijai už viešąją paslaugą skiriama įmonėms, kurių metinė apyvarta prieš atskaitant mokesčius, įskaitant visą veiklą, yra mažesnė kaip 100 mln. eurų per dvejus finansinius metus iki tų metų, kuriais buvo patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, o metinė kompensacijos suma už šias paslaugas yra mažesnė kaip 30 mln. eurų;
- b) kompensacijai už viešąją paslaugą, skiriamai ligoninėms ir socialinių būstą teikiančioms įmonėms, užsiimančioms veikla, kurią valstybės narės laiko bendros ekonominės svarbos paslaugomis;
- c) kompensacijai už viešąją susisiekimo paslaugą oro ir jūrų transportu su salomis, iš kurių ir į kurias per dvejus finansinius metus iki tų metų, kuriais buvo patikėta užduotis teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, vidutiniškai per metus keliauja ne daugiau kaip 300 000 keleivių;
- d) kompensacijai už viešąją paslaugą oro uostams ir uostams, kuriuose vidutinis keleivių skaičius per dvejus finansinius metus iki tų metų, kuomet buvo patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, neviršija 1 000 000 keleivių oro uostuose ir 300 000 keleivių uostuose.

⁽¹⁾ OL 297, 2005 11 29.

⁽²⁾ OL L 195, 1980 7 29, p. 35. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/52/EB (OL L 193, 2000 7 29, p. 75).

30 mln. eurų riba pirmos dalies a punkte gali būti nustatoma remiantis metiniu vidurkiu, atitinkančiu suteiktos kompensacijos vertę sutarties laikotarpiu arba penkerių metų laikotarpiu. Kredito įstaigoms minimali 100 mln. eurų apyvartos riba keičiama 800 mln. eurų riba balanso sumos eilutėje.

2. Oro ir jūrų transporto srityje šis sprendimas taikomas tik valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai įmonėms, teikiančioms bendros ekonominės svarbos paslaugas, nurodytas Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, kuri atitinka Reglamento (EEB) Nr. 2408/92 ir Reglamento (EEB) Nr. 3577/92, kai jie taikomi, nuostatas.

Šis sprendimas netaikomas valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai įmonėms sausumos transporto srityje.

3 straipsnis

Pagalbos suderinamumas ir informavimo reikalavimo netaikymas

Valstybės pagalbai priskiriama kompensacija už viešąją paslaugą, kuri atitinka šiame sprendime išdėstytas sąlygas, neprieštarauja bendrajai rinkai ir jai netaikomas išankstinio informavimo reikalavimas, numatytas Sutarties 88 straipsnio 3 dalyje, nepažeidžiant griežtesnių nuostatų, susijusių su viešosios paslaugos įsipareigojimais, numatytais Bendrijos sektorių teisės aktuose.

4 straipsnis

Užduoties paskyrimas

Tam, kad šis sprendimas būtų taikomas, tam tikra įmonė vienu ar keliais oficialiais aktais, kurių formą nustato kiekviena valstybė narė, turi būti įpareigota teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas. Be kita ko, akte ar aktuose turi būti nurodyta:

- a) viešosios paslaugos įsipareigojimų pobūdis ir trukmė;
- b) susijusi įmonė ir teritorija;
- c) bet kokių įmonei suteiktų išskirtinių ar ypatingų teisių pobūdis;
- d) kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai;

- e) priemonės kompensacijos permokai išvengti ir grąžinti.

5 straipsnis

Kompensacija

1. Kompensacijos suma negali viršyti sumos, kurios reikia sąnaudoms, susidariusioms vykdant viešosios paslaugos įsipareigojimus, padengti, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą nuosavo kapitalo pelną, būtiną vykdant tuos įsipareigojimus. Kompensacija turi būti iš tikrųjų naudojama bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimui, nepažeidžiant įmonės teisės gauti pagrįstą pelną.

Kompensacija apima ir visą valstybės arba iš valstybinių išteklių bet kokia forma suteiktą pagalbą. Nustatant pagrįstą pelną, atsižvelgiama ir į visą ar dalinį įmonių našumo padidėjimą per nustatytą ribotą laikotarpį, nebloginant valstybės įmonei patiktų paslaugų kokybės.

2. Sąnaudos, į kurias turi būti atsižvelgiama, yra visos dėl bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimo patiriamos sąnaudos. Jos apskaičiuojamos remiantis šiais bendrai priimtais sąnaudų apskaitos principais:

- a) kai įmonė vykdo veiklą, susijusią tik su bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimu, būtina atsižvelgti į visas įmonės sąnaudas;
- b) kai įmonė taip pat vykdo kitą veiklą, nesusijusią su bendros ekonominės svarbos paslaugomis, atsižvelgiama tik į sąnaudas, siejamas su bendros ekonominės svarbos paslaugomis;
- c) sąnaudos, siejamos su bendros ekonominės svarbos paslaugomis, gali apimti visas kintamąsias sąnaudas, patirtas teikiant bendros ekonominės svarbos paslaugas, pastovias sąnaudas ir pagrįstą pelną;
- d) gali būti atsižvelgiama į su investicijomis, ypač su infrastruktūra, susijusias sąnaudas, būtinas bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimui.

3. Pajamos, į kurias atsižvelgiama, turi apimti bent visas pajamas, gautas teikiant bendros ekonominės svarbos paslaugas. Jeigu įmonei yra suteiktos ypatingos ar išskirtinės teisės, susijusios su kitomis bendros ekonominės svarbos paslaugomis, duodančiomis didesnę nei pagrįstą pelną, arba įmonė naudoja kitomis valstybės suteiktomis lengvatomis, į jas būtina atsižvelgti nustatant įmonės pajamas, nepaisant jų klasifikavimo pagal Sutarties 87 straipsnį. Valstybės narės gali nuspręsti, kad pelnas, gautas vykdant kitą, su bendros ekonominės svarbos paslaugomis nesusijusią veiklą, būtų naudojamas iš dalies ar visiškai finansuoti bendros ekonominės svarbos paslaugas.

4. Šiame sprendime „pagrįstas pelnas“ reiškia nuosavo kapitalo grąžos rodiklį, kartu atsižvelgiant į galimą riziką arba jos nebuvimą, tenkančią įmonei dėl valstybės narės įsikišimo, ypač jei valstybė suteikia išskirtines arba ypatingas teises. Šis rodiklis paprastai neturėtų viršyti tam sektoriui būdingos pastarųjų metų vidurkio normos. Tuose sektoriuose, kuriuose nėra įmonių, palyginamų su įmonėmis, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, palyginimo tikslu galima remtis įmone, veikiančia kitoje valstybėje narėje, arba jei būtina, vykdančia veiklą kituose sektoriuose, su sąlyga, kad atsižvelgiama į kiekvieno sektoriaus ypatybes. Nustatydamos koks yra pagrįstas pelnas, valstybės narės gali įvesti skatinamuosius kriterijus, susijusius, pavyzdžiui, su teikiamų paslaugų kokybe ir našumo padidėjimu.

5. Kai įmonė vykdo tiek su bendros ekonominės svarbos paslaugomis susijusią veiklą, tiek kitokią veiklą, vidaus sąskaitose turi būti atskirai pateiktos su bendros ekonominės svarbos paslaugomis susijusios sąnaudos ir pajamos bei vykdant kitą veiklą susidariusios sąnaudos ir gautos pajamos, bei nurodyti sąnaudų ir pajamų paskirstymo kriterijai.

Sąnaudos, nesusijusios su bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimu, apima visas kintamąsias sąnaudas, reikiamą pastoviųjų sąnaudų dalį ir atitinkamą kapitalo grąžą. Šioms sąnaudoms padengti kompensacija neskiriama.

6 straipsnis

Kompensacijos permokos kontrolė

Siekdamos užtikrinti, kad įmonės negautų didesnės negu 5 straipsnyje numatyta kompensacijos sumos, valstybės narės vykdo reguliarius patikrinimus arba užtikrina tokių patikrinimų vykdymą.

Valstybės narės reikalauja, kad įmonė grąžintų kompensacijos permoką, o kompensacijos apskaičiavimo kriterijai būtų ateityje atnaujinami. Kai kompensacijos permoka neviršija 10 % metinės kompensacijos sumos, tokia kompensacijos permoka gali būti perkeliama į kitą laikotarpį ir atimama iš kompensacijos sumos, mokėtinos tą laikotarpį.

Socialinio būsto sektoriuje valstybės narės vykdo reguliarius tikrinimus arba užtikrina, kad tokie patikrinimai vykdomi kiekvienoje įmoneje, siekiant garantuoti, kad susijusi įmonė negauna didesnės nei 5 straipsnyje numatyta kompensacijos. Kompensacijos permoka, neviršijanti 20 % metinės kompensacijos sumos, gali būti perkeliama į kitą laikotarpį, su sąlyga, kad įmonė užsiima tik bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimu.

7 straipsnis

Informacijos prieinamumas

Valstybės narės turi bent dešimt metų saugoti informaciją, kuri yra būtina nustatyti, ar skirta kompensacija yra suderinama su šiuo sprendimu.

Komisijai pateikus raštišką prašymą, valstybės narės Komisijai pateikia visą jos manymu būtiną informaciją, kuri leistų nustatyti, ar galiojančios kompensacijos sistemos yra suderinamos su šiuo sprendimu.

8 straipsnis

Pranešimai

Valstybės narės kas trejus metus Komisijai teikia periodines šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitas, kuriose išsamiai apibūdinamos sprendimo taikymo sąlygos visuose sektoriuose, taip pat ir socialinio būsto bei ligoninių sektoriuose.

Pirmoji ataskaita pateikiama iki 2008 m. gruodžio 19 d.

9 straipsnis

Įvertinimas

Komisija, vėliausiai iki 2009 m. gruodžio 19 d., remdamasi faktine informacija ir valstybių narių pateiktų duomenų ir Komisijos atliktų konsultacijų su įvairiomis suinteresuotomis šalimis rezultatų pagrindu pagal 8 straipsnį atliks poveikio įvertinimą.

Poveikio įvertinimo rezultatai bus perduoti Europos Parlamentui, Regionų komitetui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei valstybėms narėms.

10 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja 2005 m. gruodžio 19 d.

4 straipsnio c, d ir e punktai bei 6 straipsnis įsigalioja nuo 2006 m. lapkričio 29 d.

11 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2005 m. lapkričio 28 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė
